

Iemesa ena leta

Leta ana alamani weaqina

Iemesa tauna Iesu taina, ta totafwalolo Ielusalema 'inaya edi tovanugweta 'ena'ina. Tauna leta ba'e 'wayavia Iesu ana tovetumaganayavo qabudi di'we taha taha 'idia itoatoa weaqidi. Nuanuana nave'itedi 'eguma Iesu weaqina toa vitana nage 'ebesitonoa ilobelobedi ina qaiawa, mana ba'e vita diavona 'idiega edi vetumaqana navewaiwai. Ta ge vetumaqana namo weaqina dave'itedi, ta 'esi edi ilivu wese navetunutunuqa, 'inega Iemesa vonedi Yaubada ena vona ge ina noqoliamo, ta 'esi vona diavona wese ina viaqidi. 'Inega lukwalukwadi ina iuledi ta ge vekaikaiwabu nuadi na'ewei, mana nawale tovekaikaiwabu edi kaikaiwabu nahawala, ta edi ilivu luveifana weaqina Yaubada naluvematasabudi. Ta wese tovetumaqana dina ve'itedi ilivu aqiaqidi adi viaqia weaqidi, be wese vetumaqana weaqina vona sesebaiega ve'itedi.

Leta gamona

- 1:1 Lukaiwa
- 1:2-8 Vetumaqana ta alamani qiduana
- 1:9-11 Lukwalukwadi be tovekaikaiwabu
- 1:12-18 Sitonova weaqina
- 1:19-27 Noqola ta viaqa
- 2:1-13 Vona waiwaina ve'idi'idi weaqina
- 2:14-26 Vetumaqana be viaqa
- 3:1-18 Tovevetumaqana ta meana
- 4:1-5:20 Tovevetumaqana edi ilivu

¹ * Ya'a Iemesa Yaubada ta wese eda Kaiwabu Ieisu Keliso edi tofewa kavovo. Ba'e emi leta ya'wayavia waiwai omi'a gade tuwelo 'imia ni'a ovewagawaga di'we 'aidega 'aidega 'idia. Kaiwa qiduana 'imia.

Sitonova be alamani ta wese vetumaqana

² * Egwavo, ona qaiawa tuta nana sitonova vitadi olobelobedi, ³ * mana ni'a oalamaniania 'eguma emi vetumaqana ona kafi'i'ihia sitonova nana 'inaya, e 'inega wese bibitaqo ilivuna ana fata nave'ena'i 'imia ta emi vetumaqana nagivewaiwaiea. ⁴ 'Inega emi bibitaqo wese tuta maimai 'inaya na'eno'eno, mana ilivu nana 'inega emi vetumaqana navefalafala. Ta ba'e 'inega ge taha wese 'ebedawalili 'imiega na'ifoqe.

⁵ * Ta 'eguma taha toga 'imiega alamani qiduana ge da'eno'eno 'inaya Yaubada ena nuanua adi viaqa weaqina, e 'inega navenoqi 'inaya ta alamani nana naneia, mana Yaubada qaiqaiawa tuta nana kavevenoqi 'inaya, ta eu venoqi weaqidi ge wese navegagala. ⁶ Ta tomeqabu ivevenoqi Yaubada 'inaya ge ina venuana magilafu venoqi nana ana ve'ia weaqina, ta 'esi ina vetumaqana waiwai be Yaubada 'inega ve'ia ina lobeia, mana tomeqabu ivenuana magilafu taudi kavona nufula malavetaya yaqina 'alu'alua dadanedi. ⁷ Mana 'eguma taha toga navenuana magilafu eda Kaiwabu ena nei ana fata weaqina, e 'inega tomotau nana ge taha wese yani weaqina naba'eba'e be vonigo Kaiwabu 'inega nalobei.

* **1:1:** Md 13:55; Gal 1:19; Via 15:13; 1Fit 1:1   * **1:2:** Lom 5:3-5

* **1:3:** 1Fit 1:7   * **1:5:** Vos 2:3-6

⁸ Vonahaqiaqi, ba'e tovenuana magilafudina edi viaqayavo qabuna 'idia inidonidoa, mana ge adi fata be edi vetumaqana ina a'u aqiaqiei Yaubada 'inaya, e 'inega inuanua nage ina venoqi 'inaya nage gebu.

Tovekaikaiwabu be lukwalukwadi

⁹ Eguma tovetumaqana taha ana wawa goyona, ta tua luaqiaqiea be naqaiawa, mana Yaubada ni'a givanegea. ¹⁰ * Ta wese 'ekalesia gamonaya taha tovekaikaiwabu luaqiaqiea be naqaiawa, mana Yaubada tovekaikaiwabu nana ni'a a'uwebuiea ena kaikaiwabu 'idiega. Vonahaqiaqi, tovekaikaiwabu nawale ina awala kavona libi ididi, ¹¹ mana ni'a kahalamania tuta nana baba'au nayayaqa navane 'inega ena 'weava waiwainega libi ididi ina mwatuqu ta ina avuta, ta wese adi vaiqavu ana 'ita aqiaqina nahawala. Ta wese 'idewana tovekaikaiwabu, mana ivetafe'wa waiwai edi kulufa kaikaiwabudi adi 'ewa weaqina, ta viaqa nana gamonaya ina 'aliga, e 'inega edi vetafe'wa kavona yani kavokavovo.

Sitonova weaqina

¹² Tomeqabu sitonova qabudi ilobelobedi ta ibibitaqodi e ina qaiawa, mana adi ve'ia nawale Yaubada 'inega yawai vataya ina lobeaa. Ba'e Yaubada ena vona fofofola taudi ana toveyoluba weaqidi. ¹³ Ta tutana sitonova 'aidega 'aidega olobelobedi 'inega ge ona vonaya, "Ba'e sitonova nana Yaubada 'inega mai." Vonahaqiaqi, ge 'idewani ona vona 'aiqa, mana Yaubada ge taha tuta sitonova dalobeaa luveifana ana viaqa weaqina.

---

* **1:10:** Ais 40:6-7

Ta wese 'idewani Yaubada ge taha tuta tomotau dasitonovidi luveifana ana viaqa 'inaya. ¹⁴ Ta 'esi tuta nana sitonova na'ifoqe 'idaya ilivu luveifana ana viaqa weaqina, 'inega tauda eda nuanua go-vaqa 'inega 'ifo'ifoqe, ta ba'e nuanua nana lihilihida. ¹⁵ Ta ba'e nuanua nana veve'ena'i e 'inega luveifa nana kaviaviaqia, ta luveifa nana vuaqina 'aliga. ¹⁶ 'Inega egwavo, ona 'itamaki aqiaqiemibe yaqisa ge taumiega ona u'avemi.

¹⁷ Ta ona nuave'avinia, nei kavovo qabudi ta wese veyoluba aqiaqi otaqidi qabudi mahalega imaimai Yaubada 'inega, tauna mahala ana simatala qabudi adi To'iva'ava'ata. Ta Yaubada ge taha tuta davedumaduma be vaina tuta dasimatala be vaina tuta davelovanea, ta 'esi ana 'ita 'aidegana 'eno'eno vatayana. ¹⁸* 'Inega tauna ena nuenuega toa vauvauna be aqiaqina neida tuta nana Iesu Valena ana vonahaqiaqi kave'ale kavetumaqanea. Ta ba'e 'inega ena 'iva'ava'ata qabudi 'idiega venua'ivineda natunavo aqiaqi otaqida, ta 'abiboda kuyavata qabudi.

Vona ana noqola be ana viaqa

¹⁹ Egwavo, vona ana noqola yani aqiaqi otaqina, ta 'abiboda veqae. 'Inega ge ona maduveqae, ta 'esi luaqiaqiemibe tomotau edi vona ona vineneqa aqiaqiedi, ta 'abiboda ona veqae. Ta wese ge lukwayavonega diami navilei, ²⁰* mana tomotau adi diavilavila ge dave'ebeiula 'idia edi 'abiboda Yaubada ena nuanua ana viaqa weaqina. ²¹* 'Inega emi ilivu be emi nuanua

---

* **1:18:** Ion 1:13   * **1:20:** Tolug 7:9   * **1:21:** Kol 3:8; 1Fit 2:1

bwavubwavudi ona nogedi, ta 'esi emi ilivu nuvana 'inega Yaubada ena vona lova giwalimia 'wadia ona 'awahaqiaqiea, mana ba'e vona nana ana fata na'etoyavuimi.

22 * Ta vona nana ge ona noqoliamo, mana 'eguma ona noqolia ta ge ona 'abibodei be ona viaqi, e 'inega kavona taumiega ou'au'avemi. 23 Vonahaqiaqi, 'eguma taha toga vona nana nanoqolia ta ge naviaqidi, 'inega tauna kavona taha 'oloto gelasi 'inaya 'iawana 'ite'itea. 24 'Itea gumwala 'abo tauya, ta tuta kukusana 'inaya 'iawana ana 'ita ni'a nuafania. 25 * Yaubada ena luvine aqiaqi otaqinega eda luveifana qabudi 'ewa yavuledi, ta tomeqabu luvine nana i'ita aqiaqiea ta ge ida nuafania ta 'esi iviaviaqia, e ba'e tomotau diavona me edi qaiawa ina toatoa, mana nawale Yaubada navona veyolubedi vona nana ana 'abiboda weaqina.

26 * Ta 'eguma taha toga navona be tauna totafwalolo aqiaqi, ta ge ana fata meana naluvinei, e 'inega tomotau nana taunega u'au'avea, ta ena tafwalolo yani kavokavovo, mana ena tafwalolo 'inega ge ana fata 'etoyavua nalobei. 27 Ta 'esi 'eguma totafwalolo taha me ena vetumaqana aqiaqi, 'inega tauna luaqiaqiea be gogama fovafovadi be wese vivine wadawada'edi adi vitayavo 'idiega naiuledi. Ta wese ana fata taunega na'etobodea bwa'obwa'o ana ilivu luveifadi 'idiega, e 'inega ilivu diavona ge adi fata be ina vaukamana 'inaya. Vonahaqiaqi, ba'e vetu-

---

* 1:22: Md 7:26; Lom 2:13 * 1:25: Lom 8:2; Iem 2:12 * 1:26: Same 141:3

maqana nana vuaqina weaqina Yaubada Tamada
'awahaqiaqiea ta qaiqaiawa.

2

*Tomotau qabudi kana veilivu aqiaqiedi nuanua
'aideganega*

¹ * Egwavo, 'eguma omi'a eda Kaiwabu Iesu Keliso aqiaqi otaqina ana tovetumaqanayavo, 'inega ge wese vaina tomotau ona veilivu veifedi, ta vaina ona veilivu aqiaqiedi. ² 'Ebevetalatutula ba'e ona noqolia: Tomotau magilafudi ilugulugu emi vanue tafwalolo 'inaya, ta taha 'idiega tovekaikaiwabu ana bagi viaviaqina goula 'inega ta ana kaleko adi 'ita aqiaqina, ta vemagilafuna tauna lukwalukwana ta ana kaleko bwavubwavudi. ³ 'Inega 'eguma tauna ana kaleko adi 'ita aqiaqina ona 'amayabea ta ona voneaya, "Kaiwabu, o'a 'ebetoa aqiaqina 'inaya una toabui." Ta lukwalukwana nawale ona voneaya, "O'a omo'e 'inaya una tovololo nage sitaya una toabui." ⁴ Vonahaqiaqi, 'eguma tomotau ge nuanua 'aideganega be ilivu 'aideganega ona veilivu 'idia, e 'inega omi'a yani luveifana oviaviaqia, waisa?

⁵ * Egwavo, egu vona ba'e ona noqolia. Yaubada tomotau lukwalukwadi bwa'obwa'oya venua'ivinedi, be edi vetumaqana waiwaina 'inega nawale na'ebe'ewedi ina lugu ena 'Ebeluvine 'inaya, mana Yaubada 'Ebeluvine nana vona fofofolayea ana toveyolubayavo weaqidi. ⁶ Omi'a tuta qabuna tomotau lukwalukwadi

---

* 2:1: Via 10:34; Iem 2:9   * 2:5: 1Kol 1:26-28

o'awa'awa webuiedi. Ta ona nuave'avinia, tomeqabu vita ineineimi, lukwalukwadi nage tovekaikaiwabu? Vonahaqiaqi, taudi tovekaikaiwabu vita taha taha ineineimi, ta wese dibu'i'imega itautauyemi toluvine matadia sabi vekotumi. ⁷ Omi'a Ieisu Keliso ena tomotauyavo, ta tovekaikaiwabu Ieisu ana wawa aqiaqina i'awa'awa luveifea.

⁸ * Yaubada nuanuana taha luvine Buki Nugwenugweina 'inega kana 'abibodea vonaya, "Emwavo una veyolubedi 'edewana tau'u uveveyolubeu." Mana ba'e luvine nana luvine qabudi veqidua va'inedi. ⁹ * Ta 'eguma vaina tomotau oveilivu aqiaqiedi ta vaina gebu, 'inega luvine nana ni'a oqeunia ta Yaubada matanaya luveifana oviaqia. ¹⁰ * Ta 'eguma taha toga luvine qabuna kafi'ihidi, ta 'aideganamo naqeunia, e 'inega kavona wese luvine qabudi ni'a qeunidi. ¹¹ * Mana Yaubada nana vonaya, "Ge ona luabu!" Ta tauna wese vonaya, "Ge ona luve'aliga!" Ta 'eguma ona luabu ta ge ona luve'aliga, e bena'e 'inega ena luvine qabudi ni'a oqeunidi.

¹² * Ita'a qabuda Yaubada ena 'aubena vetala'ai 'inaya navenuanuayeda eda vona be wese eda viaqa qabuna 'idiega. Ta tomeqabu Yaubada ena luvine ibwegea taudi luvematasabu ina lobe, ta tomeqabu ena luvine i'abibodea taudi na'etoyavuidi, mana eda vonayavo be eda viaqayavo 'idiega toa yavuyavuina kana lobe.

---

* **2:8:** Md 19:19; Gal 5:14   * **2:9:** Luve 1:17   * **2:10:** Luvi 19:37; Naba 20:7-12,24; Md 5:19   * **2:11:** 'Ifo 20:13-14; Lom 13:9
* **2:12:** Gal 6:2; Iem 1:25; 1Fit 2:16

'Inega emi vona be emi viaqa qabudi weaqidi ona nuanua aqiaqi, mana nawale 'aubena nana 'inaya Yaubada ena luvine ana to'abibodayavo ena veyolubega navona yavuidi. ¹³ * Mana 'eguma taha toga tomtau ge nanuakolokoloyedi 'inega Yaubada wese 'idewana 'oloto nana ge nanuakolokoloyei vetala'ai ana 'aubena 'inaya. Ta 'esi 'eguma taha toga tomtau nuakolokoloyedi e 'inega Yaubada tomtau nana wese nanuakolokoloyea 'aubena nana 'inaya.

Vetumaqana viaqa maega

¹⁴ Egwavo, tola'ai ana aqiaqi 'eguma taha toga navonaya, "Ya'a me egu vetumaqana", ta ena vetumaqana 'inega ge taha vuaqa aqiaqina da'ifoqe? Vonahaqiaqi, ba'e vetumaqana nana 'inega ge ana fata 'etoyavua nalobei. ¹⁵ * 'Ebevetalatutula ba'e ona 'itea: Ma'oda 'eguma taimiavo nage novumiavo emi 'ekalesia gamonega taudi ge adi kalekomo ta wese ge adi 'abwagamo, ¹⁶ ta ona vonedia, "Yaubada ena nuadaumwala 'imia, ta ona 'ai aqiaqi ta ona vekaleko." Ta 'eguma ge kana iuledi ba'e yani diavona 'idiega, e 'inega eda vona nana tola'ai ana aqiaqi? ¹⁷ Ta wese 'idewana vetumaqana weaqina, mana 'eguma vetumaqana namo ta ge ana viaqamo, 'inega vetumaqana nana kavona 'ali'aligina.

¹⁸ * Nage taha toga 'imiega ena nuanua dumadumana ta navonaya, "Taha toga me ena vetumaqana, ta wese taha toga viaqa aqiaqina ana toviaqa." E 'inega ena voneaya, "Eguma

---

* **2:13:** Md 5:7; 18:32-35   * **2:15:** 1Ion 3:17   * **2:18:** Gal 5:6

taha tomotau ena vetumaqana 'inega gebu viaqa aqiaqina da'ifo'ifoqe, 'inega ya'a ma'oda ena vetumaqana ena alamani 'aiqei?" Ta ya'a egu vetumaqana yaveve'ita 'ifoqeyea egu viaqa aqiaqidi 'inega. ¹⁹ O'a uvetumaqana uvonaya, "Yaubada 'aidega otaqina toatoa!" E bena'e vonahaqiaqi, ta ge una nuafania nihoana luveifadi taudi wese 'idewana edi vetumaqana, ta me edi mwaniniva itatatava matanaya. ²⁰ O'a kwavakwawau! Yavona aqiaqieu, ana 'ita nawale nuau ge da'eqa'uya, mana 'eguma uvetumaqana namo ta viaqa aqiaqina ge una viaviaqidi, 'inega eu vetumaqana yani kavokavovo.

²¹ * 'Ebevetalatutula ba'e ona noqolia: Tubuda Ebelamo ena viaqa tunutunuqina Yaubada 'itea 'inega 'awahaqiaqiea, mana natuna Aisake awafelea vonigo dagubayea Yaubada 'inaya. ²² * Ba'e 'inega una alamania Ebelamo ena vetumaqana be ena viaqa ive'aidega, ta ena viaqa aqiaqina 'inega ena vetumaqana ve'ifoqeyea. ²³ * 'Inega Buki Nugwenugweina ena simana ana aqiaqi 'ifoqe vonaya, "Ebelamo Yaubada vetumaqanea, ta ena vetumaqana 'inega Yaubada 'awatunutunuqea." Ta wese 'awaianea, ²⁴ 'inega kana alamani aqiaqiea Yaubada tomotau na'awahaqiaqieda eda viaqa aqiaqidi 'idiega ta ge eda vetumaqana namo 'inega.

²⁵ * 'Ebevetalatutula taha wese kana 'itea: 'Abaga Ieliko 'inaya lova taha vavine tokodada ana wawa Leabi toatoa. Vavine nana Iosua ena

* **2:21:** Nug 22:9-12   * **2:22:** Ibe 11:17-18   * **2:23:** Nug 15:6;

2Yani 20:7; Ais 41:8   * **2:25:** Ios 2:1-21; Ibe 11:31

tolufonufonu magilafudi iuledi ta ena vanuea a'ukwaivedi fole ida veilage, ta 'abiboda vetunedi i'evivi mali 'edega. Ta ba'e viaqa nana 'inega Yaubada vavine nana 'awahaqiaqiea.

²⁶ Ta wese kana nuaia 'wafida weaqina, mana 'eguma niboanida gebu 'inaya datoatoa e 'inega 'wafi nana kavona 'ali'aligina. Ta wese 'idewana eda vetumaqana weaqina, mana 'eguma vetumaqana 'inega viaqa aqiaqina ge na'ifoqe e 'inega kavona vetumaqana nana 'ali'aligina.

3

Meada kana 'itamakidi

¹ Egwavo, 'evisa mimo ona vetove'ita Yaubada ena vona weaqina 'ekalesia gamonaya, mana ve'ita veyoveyoa taha qiduana. Ni'a kalamania nawale vetala'ai ana 'aubena 'inaya Yaubada tomotau qabuda naluvineda eda vona be eda viaqa 'idiega. Ta Yaubada tove'ita qabudi edi fewa 'inaya vevekova aqiaqiedi, ta ve'ita nana 'inega ena nuanua tunutunuqina 'inega naluvinedi. ² Vonahaqiaqi, qabuda luveifana kaviaviaqia, ta 'eguma taha toga meanega ge taha vona luveifana da'ifo'ifoqe, e 'inega tauna 'oloto tunutunuqina ta ana fata 'wafina qabuna naluvinea.

³ 'Ebevetalatutula taha kana 'itea yubai osi weaqidi, mana osi adi 'ebegivetunuqa ana kainumu ma wayona 'awadia kana a'uya. Ta vonahaqiaqi, kainumu nana yani goyona, ta yubai nana qiduana, ta tua ana fata kainumu nana 'inega kana sivetunuqi to'edia natauya.

⁴ Taha wese 'ebvetalatutula kana nuaia: Waga yani qiduana ta ana fwaloa yani goyosikwana. Ta ma'inaya tofwaloa nuanuana natauya, e fwaloa nana 'inega nagivetunuqi natauya. Ta wese 'eguma yaqina nage nufula qiduana navunuvunuqa ana fata fwaloa nana 'inega nagivetunuqi natauya. ⁵ 'Idewana wese meada yani goyona du'uda qabudi 'idiega, ta ana fata tomotau nagiveluveifa otaqidi ena vonavane 'inega.

Ta wese 'idewani 'aiwe saesaelina meana goyona 'inega kiweli kana tuinia, ta ana fata kiweli qiduana na'ala 'ovoia. ⁶ * Meada kavona 'aiwe saesaelina goyona, ta ena luveifana ana waiwai 'inega ana fata eda toa qabuna nagiveluveifea. Meada nana ena ilivu luveifana veveukamea du'uda qabuna 'idia. E 'inega ena 'ebeve'ale kavona 'aiwe saesaelina goyona 'abaga 'ala'alata vatayana 'inega 'ifo'ifoqe.

⁷ Ita'a tomotau ada fata vaina yubai kana 'ivegumegumeidi taudi 'idewana bawe waqiwaqi be, manu be, yubai kawakawalidi, ta wese mwade'wa ana yubaiavo kana 'ewedi kana 'itamakidi 'inega kana luvinedi. ⁸ * Ta meada ge taha toga ana fata na'ivegumegumei be naluvinei, mana tuva badabadana meada ni'a luveagatuna'ia, 'inega ana 'ivegumegumeta vitana. ⁹ Vonahaqiaqi, vaina tuta meadana 'inega Tamada eda Kaiwabu kahawahawatuboya, ta wese vaina tuta meadana 'inega tomotau Yaubada 'iva'ava'aidi tauna ana 'ita 'idewani kavonavona

---

* **3:6:** Md 12:36-37; 15:11,18-19   * **3:8:** Lom 3:13

ve'alatedi. ¹⁰ 'Inega o'itei, meada 'aidega nana 'inega awatubo be wese vona ve'alata i'ifo'ifoqe. Egwavo, ba'e ilivu nana ana 'ita ge wese aqiaqina. ¹¹ Ta kana nuaia salufa weaqina, mana salufa 'awana 'aidegana 'inega ge wese ana fata go'ila aqiaqina be go'ila badabadana 'aideganega ina 'ifoqe. ¹² Egwavo, wese 'idewani 'aiwe vuaqidi, mana 'ala'ai 'inega ge ana fata mwakikoi vuaqina na'ifoqe, ta wese 'idewani naqo'ai ge ana fata 'ala'ai vuaqina 'inega na'ifoqe. Ta wese 'idewani ge ada fata be go'ila aqiaqina kana goinia salufa volavolana 'inega.

Alamani Yaubada 'inega

¹³ Togama toalamani aqiaqi otaqina omi'a nu-animiega? Yavona aqiaqiem, 'eguma taha toga 'imiega taunega navonaya, "Ya'a me egu alamani aqiaqi ta Yaubada ena nuanua yahalamani aqiaqiedi." E 'inega tauna ena ilivu nuanua 'inega ena vona ta wese ena viaqa qabudi 'idiega nave'ebe'ita aqiaqi tomotau qabudi 'idia ena alamani weaqina. Ta 'eguma ba'e 'edewani naviaqia, e 'inega tomotau nana toalamani aqiaqi otaqina! ¹⁴ Ta 'esi 'eguma taha toga ve'ifi'ifi gi-walinaya 'eno'eno ta wese taunega ana wawa ena veqidua weaqina nuanua, e 'inega tomotau nana taunega veve'ita 'ifoqeyea ena vonavane ena alamani qiduana weaqina ge vonahaqiaqi, ta 'esi tauna tou'ava. ¹⁵ Vonahaqiaqi, ba'e ilivu diavona ge ida ve'aidega Yaubada ena alamani qiduana maega, ta 'esi i'ifo'ifoqe totoa bwa'obwa'o edi ilivu 'inega ta wese Seitani ena nuanua 'inega. ¹⁶ Mana 'eguma ve'ifi'ifi be nuavane ilivu diavona kana

vიაყიდი ნაჲალე ვეჲოალანა ნა'იფოჲე თა ილიუ ლუეიფადი თაჲა თაჲა ვეჲე კანა ვიაყიდი.

17 *თა 'ეგუმა თაჲა თოგა ენა ალამანი მაჲალეგა მაი 'ინეგა ჲაუბადა ენა ვენუაჲა'უ 'ინეგა ილიუ აჲიაჲიდი თა ვუნავუნაჲიდი ვიაჲიაჲია. ბა'ე ალამანი ნანა 'ინეგა გე ვეჲე ვეჲოალანა ნა'იფოჲე, თა 'ესი ალამანი ნანა 'ინეგა კანა ვეაჲიაჲი თა ნუ-ადაუმჲალა ბე ნუაჲეჲუი 'ინეგა ედაჲო მაეგა კანა ვეიაიანა აჲიაჲი. თა ვეჲე ბა'ე ალამანი ნანა ვუაჲინა 'ინეგა ედაჲო კანა ნუაკოლოკოჲედი ბე მაეგა კანა ვეიუიულა, თა ვეჲე ედაჲო ედი ნუ-ანუა კანა 'ამაჲაბეა. თა ვეჲე 'ეგუმა თაჲა თოგა თოალამანი აჲიაჲი 'ინეგა გე თაჲა უ'აჲა 'ინაჲა და'ენო'ენო, თა 'ესი თაუნა თოთოთაუ ჲაბუდი ილიუ 'აიდეგანეგა ვეჲეილიუ აჲიაჲიედი. 18* 'ეგუმა თოადაუმჲალა ვეჲანინა კანა 'ჲადია 'ეკალესია 'ინაჲა ე 'აბიბოდანაჲა ილიუ აჲიაჲიდი ბე თუნუთუნუჲიდი კანა ბოლიმანია თო'ეკალესია 'იდეგა.*

4

კანა თაუჲა ჲაუბადა დი'ენაჲა

1 * *მა'ოდა 'ინეგა ვე'აე'აეტოგა ბე ვედაჲი 'იფო'იფოჲე ნუანიმია? ანა 'იტა 'ჲაჲიმი ედი ნუანუა ლუეიჲანა ვეაჲინა გე ამი ჲათა ბე თაუმეგა ონა 'აბილუჲინემი, თა 'ესი ოაჲაჲაჲაჲეჲემი 'იდე თა ილუჲილუჲინემი, ჲაისა? 2 *ემიავო ედი კულუჲა ო'იტე'იტედი თა ომი'ა ვეჲე ნუანუამი Ჲანი დიაჲონა, თა გე ამი ჲათა ონა 'ეჲედი, 'ინეგა ონუანუა საბი ლუე'ალიგედი. თა Ჲანი დიაჲონა ვეაჲიდი ონუანუა გოჲაჲა ჲიდუანა თა გე ამი ჲათა Ჲონა 'ეჲედი, ე 'ინეგა ემიავო მაეგა Ჲე'აე'აეტოგა ბე Ჲევედაჲი საბი**

* **3:18:** Md 5:9; Ibe 12:11   * **4:1:** Lom 7:23

'ewadi, ta nawale ge oda lobedi, mana ge oda venoqi Yaubada 'inaya yani diavona weaqidi. ³ Ta wese tuta nana ovevenoqi ge emi noqi adi ve'ia oda lobedi, mana ba'e emi nuanua be Yaubada ena nuanua ge ida ve'aidega, ta 'esi yani diavona weaqidi ovevenoqi bena'ena taumiega emi qaiawa weaqina.

⁴* Omi'a kavona taha vavine moqanedi ida no-gei ta mali 'oloto maega ivelamo'eno kavokavovo, mana omi'a Yaubada onogea ta bwa'obwa'o ana kulufa be ana ilivu luveifadi nuami 'ewea. Ta ni'a oalamaniana tomeqabu ba'e ilivu luveifa diavona iviaviaqia taudi Yaubada ivevoalanea. 'Inega wese tomeqabu bwa'obwa'o ana yaniavo nuadi 'ewea ge adi fata be Yaubada maega ina veiaiana. ⁵ Vonahaqiaqi, ba'e ilivu nana weaqina Buki Nugwenugweina simana vonaya,

“Niboana Gwalagwalana
Yaubada a'uya 'idaya,
'inegana 'eguma ita'a
kana nogei ta kana vaukamana
bwa'obwa'o ana qaiawa 'inaya,
'inega Niboana nana nave'ifi'ifieda.”

⁶* Ta Yaubada nuanuana qiduana ena iula 'inega ba'e ilivu diavona kana nogedi, mana Buki Nugwenugweina ena simana vonaya,
“Yaubada tonuavane vevoalantedi
ta 'esi tonuawebui nuakokoloyedi be
iuiuledi.”

⁷* 'Inega ona awafelemi Yaubada 'inaya. Ta Seitani ena nuanua ona nogea, 'inega tauna wese

---

* **4:4:** Lom 8:7; 1Ion 2:15   * **4:6:** Vos 3:34; 1Fit 5:5   * **4:7:** Efe 6:12

nanogemi ta nadena natauya. ⁸ * Ta ona tauya Yaubada di'we otaqinaya, 'inega tauna wese namai di'wemia. Omi'a luveifana ana toviaqayavo nimami ona 'utudi, ta wese omi'a tovenuana magilafu giwalimi ona givevunavunaqidi. ⁹ Emi luveifana weaqina ona nuavita ta ona dou. Emi dagi ona givelua'uya, ta 'esi ona dou! Ta ge wese ona qaiawa, ta 'esi ona nuavita! ¹⁰ * Ta ilivu nuvana 'inega ona iwa'odu Kaiwabu matanaya be 'inega tauna nagivaneqemi.

Tomotau ge kana 'awaluveifedi

¹¹ Egwavo, tovetumaqana emiavo ge ona 'awaluveifedi, mana 'eguma taha toga taina na'awaluveifea nage naluvinea e tauna Yaubada ena luvine veyani kavokavovoyea ta taunega luvine nana 'awa'awa luveifea. 'Inegana ge taha toga daluaqiaqiei be taunega Yaubada ena luvine naluvinei nage nahawagilei. Ta 'esi tomotau qabuda ada luaqiaqi be Yaubada ena luvineavo kana vematamatayagedi. ¹² * Yaubada ana 'aidega luvine ana Toviaqa be wese Toluvine Qiduana. Ta wese tauna ana 'aidega otaqa ana fata tomotau na'etoyavuidi nage naluve'aligidi. 'Inega omi'a ma'oda, nage luaqiaqiemi be emiavo ona 'awaluveifedi nage ona ve'ewedi? Gebu!

Ge kana vonavane

¹³ * Onoqola aqiaqiegu, mana vaina taumiega ogivaneqemi ovonaya, "Ba'itagana nage 'ibe kana tauya taha 'abaga qiduana 'inaya, ta ya'wala

* **4:8:** Sek 1:3; Mal 3:7; Ais 1:16   * **4:10:** Iob 5:11; 1Fit 5:6

* **4:12:** Lom 2:1; 14:4   * **4:13:** Lk 12:18-20

'aidegana omode kana toa, ta eda kulufa kana vegimwaneyedi be yaqisa eda mane qidwana kana 'ewea." ¹⁴ * Ta gebu oda alamania tola'ai 'ibe na'ifoqe 'imia, mana ita'a tomotau yawaida 'idewani gawata na'ifoqe ta tuta goyona nahawala. ¹⁵ Ta 'esi luaqiaqiemi be me emi nuawebui ba'e 'edewani ona vonaya, "Eguma Kaiwabu ena nuanua be mayawaida kana totoa, e 'inega kana tutuvila kana tauya ta yani taha taha kana viaqidi." ¹⁶ Ta ba'itagana ovonavona vane emi nu-anuayavo weaqidi, ta ona nuave'avinia vonavane yani luveifana.

¹⁷ * 'Inega ba'e ona alamani aqiaqiea: 'Eguma tomotau ilivu aqiaqina ana viaqa ni'a ialamania ta ge ida viaqi, e 'inega ba'e yani luveifa otaqina Yaubada matanaya.

5

Tovekaikaiwabu adi vematamagilafu

¹ Omi'a tovekaikaiwabu ba'e egu simana ona noqola aqiaqiea. Emi tuta vitana nawale namai 'inega weaqina ona duvoyavoya, ² * mana emi kulufayavo ina davula ta wese ami kaleko adi 'ita aqiaqidi digwadigwa'i ina 'ainidi. ³ Emi goula ta emi siliba ina luveifa otaqa, ta vetala'ai ana 'aubena 'inaya ba'e kulufa diavona adi 'ita luveifana nave'ebe'ita omi'a weaqimi emi vemanuguba ta wese emi veilivu veifa weaqina, ta luveifa nana nave'aiwe ta 'wafimi na'ala 'oyoa. Vonahaqiaqi, tuta 'ebeluv'ovoa ni'a vadi'weda ta

---

* **4:14:** Vos 27:1; Same 39:5,11   * **4:17:** Lk 12:47   * **5:2:** Md 6:19

omi'a ge oda nuanua aqiaqi tuta nana weaqina, ta 'esi kulufa qidua va'inena oluluveaqedi.

⁴ * Onoqolia! Emi vaoqa ana tofewayavo ou'au'avedi ta bolimana 'abibodanaya ge oda ve-maisidi, 'inega tofewa diavona edi dou qiduana eda Kaiwabu Yaubada Tovewaiwai ni'a noqolia.

⁵ * Emi toa bwa'obwa'oya tuta qabuna kulufa aqiaqi otaqidi olobelobedi ta oqaiqaiawa weaqidi, ta wese o'ai'ai aqiaqi ta otubutubuqa kavona yubai tomotau iveve'ainidi sabi luve'aligidi. Ta omi'a wese 'idewani yubai taumiega ni'a o'iva'ava'aimi ami luve'aliga weaqina. ⁶ Ta wese tomotau tunutunuqidi ta 'ilu'ilumaiqidi otauyedi toluvine matadia ta iluve'aligidi. Ba'e tomotau diavona ge adi fata be taudiega ida vata'ita'iedi, ta 'esi emi nuenuega 'aliga ilobea.

Bibitaqo ilivuna yani qiduana

⁷ * Egwavo, luaqiaqiemi be me emi bibitaqo ona ba'eba'e eda Kaiwabu ena 'evivi mai ana tuta weaqina, 'idewani tovaqqa me ena bibitaqo kulaka ana tuta 'inaya ba'eba'e totuta 'inaya 'wei nawebui ta vaoqa navetabo aqiaqiei, ta 'abiboda bolimana ana tutaya 'abwaga qiduana nalobea.

⁸ * 'Inega omi'a wese ona bibitaqomi ta me emi giwalifatu ona tovolol'i'ita, mana eda Kaiwabu ena 'evivi mai ana tuta ni'a vadi'wedi'weda.

⁹ Ta egwavo, ge taha toga iana weaqina nalu-mugi fole luvine nalobei. Vonahaqiaqi, Toluvine Qiduana ni'a 'ifoqe 'awayaya tovovololo. ¹⁰ 'Inega ona nuave'avinia tovesimasimana qabudi eda

---

* **5:4:** Luve 24:14-15   * **5:5:** Lk 16:19   * **5:7:** Iel 5:24; Luve 11:14
 * **5:8:** Lom 13:11-12; 1Fit 4:7

Kaiwabu weaqina ivetosimana ta vita qiduana ilobedi tomotau 'idiega, ta ibibitaqodi ta wese ito-volo'i'ita edi vetumaqana 'inaya. Ba'e emi 'ebe'ita bibitaqo weaqina veilage ana tuta 'inaya. ¹¹ * Ta tomeqabu edi vetumaqana adi fata ina kafi'i'ihia tuta vitana 'idia e anuaia taudina toqaiawa aqiaqi. 'Ebevetalatutula Iobi kana 'itea, mana veilage be vita taha taha lobedi ta me ena bibitaqo vita di-avona nuanidia toa. E 'inega Kaiwabu Iobi nana ena bibitaqo weaqina ena toa vitana givilea ta ena tuta 'ebelu'ovoa 'inaya giveqaiawe, mana Kaiwabu Tonuakolokolo ta wese Toveyoluba.

¹² * Egwavo, taha yani qiduana weaqina ena vonemi. Emi vona fofofola 'idia ge ona 'awatamatamana mahala ana wawega, nage bwa'obwa'o yaninavo adi wawega, nage wese vaina yani adi wawa 'inega! Ta 'esi 'eguma nuanuami vona fofofola taha ona 'awahaqaqiea 'inega ona vona, "Ao ena viaqia!" E 'inega wese vona fofofola nana ona viaqia. Ta wese 'idewani 'eguma ge nuanuami ona vona fofofola 'inega ona vonaya, "Gebu, ge nuanuagu ena viaqi!" Ta ba'e 'inega ge wese luvematasabu ona lobei Yaubada 'inega.

Venoqi yani qiduana

¹³ 'Eguma taha toga 'imiega vita lulutonovia 'inega luaqiaqiea be navenoqi Yaubada 'inaya vita nana weaqina. Ta wese 'eguma taha toga me ena qaiawa e luaqiaqiea be 'evosi 'inega nalukaiwa Yaubada 'inaya. ¹⁴ * Ta wese 'eguma

---

* **5:11:** 'Ifo 34:6; Iob 1:21-22; 2:10; Same 103:8 * **5:12:** Md 5:34-37 * **5:14:** Mk 6:13

taha toga 'imiega navevihuqa 'inega 'ekalesia ana tovanugwetayavo nagaba va'auqidi ina mai ta weaqina ina venoqi Yaubada 'inaya, ta wese dede'wega 'wafina ina 'e'abi'abia Kaiwabu ana wawega. ¹⁵ * Ta tovenoqi diavona me edi vetumaqana ina venoqi, e 'inega Yaubada tovevihuqa nana nagiveaqaqiea. Ta 'eguma 'evisa luveifana ni'a viaqidi 'inega Yaubada wese nanuataqoya.

¹⁶ 'Aidega 'aidega taumiega emi luveifana ona simana 'ifoqeyedi emiavo 'idia, ta 'abibodanaya qabumi ona venoqi Yaubada 'inaya be yaqisa ona veaqiaqi 'evivi. Vonahaqiaqi, tomeqabu Yaubada matanaya ni'a ivetunutunuqa e taudi edi venoqi taha yani waiwaina, e 'inega ana fata tomotau ina veaqiaqi.

¹⁷ * 'Ebevetalatutula taha venoqi ena waiwai weaqina kana 'itea tovesimasimana Ilaitia ena viaqa 'inega. Tauna tomotau otaqa ita'a 'idewani, ta ena nuanua qabuna 'inega venoqi waiwai Yaubada 'inaya vonigo ge taha 'wei nawebui bwa'obwa'oya. 'Inega Yaubada venoqi nana ve'iea ta 'wei ge dawebui ya'wala toi ta wai'ena sikisi 'idia. ¹⁸ * Ta 'abiboda venoqi 'evivi Yaubada 'inaya, 'inega mahalega 'wei webui mai bwa'obwa'o iwaloloya ta 'abwaga qabudi itabo aqiaqi vaogaya.

¹⁹ * Egwavo, 'eguma taha toga 'imiega Iesu ena 'eda aqiaqina ni'a nogea, 'inega omi'a iami nana ona 'ebe'ewa 'eviviei ta 'eda nana ona ve'ita

---

* **5:15:** Md 17:18-20   * **5:17:** 1Kin 17:1; 18:1   * **5:18:** 1Kin 18:42-45   * **5:19:** Gal 6:1

'eviviea. ²⁰ * Ta ona alamani aqiaqiea, 'eguma taha toga toluveifana taha na'ebe'ewa 'eviviea Ieisu 'inaya, e 'inega tomotau nana toluveifa nana na'etoyavuia 'aliga vataya 'inega. Ta wese ba'e 'inega Yaubada toluveifa nana ena luveifana qabudi nanuataqodi ta na'ewa yavuledi.

---

* **5:20:** Vos 10:12; 1Fit 4:8

Molima New Testament
The New Testament in the Molima Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Molima long Niugini

copyright © 2010 Folk&Språk and Swedish Mission Alliance

© 2010 Folk&Språk and Swedish Mission Alliance

Language: Molima

Translation by: Folk&Språk

Contributor: The Molima Translation Committee

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-12-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 9 Oct 2020

fa4298de-51e6-508c-88a7-73c29a6d8004